

PLA DOCENT

Curs: 3r i 4t
Especialitat: Pedagogia
Matèria:
Codi de l'assignatura: 452006
Assignatura: Metodologies i tècniques per a l'ensenyament de la improvisació i la composició
Tipus d'assignatura: Optativa
Adscripció de l'assignatura: Departament de Pedagogia de les Arts de l'Espectacle
Crèdits ECTS de l'assignatura: 3 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 75h 45 hores lectivitat presencial (60%) i 30 hores de treball autònom de l'alumnat (40%)
Impartició: A determinar segons horaris
Professors/es: A determinar segons POA
Descriptor: Adquirir els coneixements necessaris que permetin generar metodologies i estructures d'improvisació i composició per a l'aplicació en el procés d'ensenyament de la dansa o processos coreogràfics. Practicar, analitzar i crear exercicis didàctics d'improvisació i composició. Estudiar el funcionament d'algunes metodologies ja creades per tal de poder crear una de pròpia.
Requisits: Sense requisits
Aquesta assignatura és obligatòria de l'itinerari de docència/menció en dansa contemporània.

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN A L' ASSIGNATURA

Competències Transversals

- CT1 Organitzar i planificar el treball de forma eficient i motivadora
- CT2 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT3 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT6 Realitzar autocrítica cap el propi acompliment de les tasques professionals i interpersonals.
- CT8 Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.
- CT13 Buscar l'excel·lència i la qualitat en la seva activitat professional.
- CT15 Treballar de forma autònoma i valorar la importància de la iniciativa i l'esperit emprenedor en l'exercici professional.

Competències generals:

- CG4 Desenvolupar la capacitat per analitzar, avaluar i entendre les característiques específiques de cada individu, aplicant tot allò en el desenvolupament i acompliment professional.
- CG5 Tenir capacitat per a conduir persones, en el seu procés creatiu, formatiu i/o interpretatiu disposant dels coneixements, recursos i experiències necessàries.
- CG10 Ser capaç d'elaborar, justificar i explicar un discurs propi, oral, escrit o visual, sobre la dansa comunicant-lo en àmbits diversos: professionals, artístics, amateurs siguin o no especialitzats en temes artístics o de dansa.
- CG14 Tenir i integrar coneixements teòrics que li permetin una anàlisi crítica i metodològica així com un judici estètic de la creació artística i escènica.

Competències específiques:

- CEP1 Saber comunicar i transmetre coneixements, vinculats a la dansa, als alumnes i participants en les activitats o projectes formatius, conduint, orientant i promovent l'aprenentatge autònom.
- CEP4 Desenvolupar la capacitat per a entendre les característiques específiques de cada individu i, en consonància amb això, orientar l'alumnat en el seu procés formatiu.
- CEP5 Conèixer, comprendre i aplicar els principis psicopedagògics generals, aprofundint en metodologies i didàctiques específiques de la dansa, considerant els diferents contextos en els que es pugui ocupar la funció docent.
- CEP6 Conèixer els processos psicològics bàsics que intervenen en les diferents etapes del desenvolupament evolutiu i en l'ensenyament de la dansa.

CEP7 Conèixer i saber aplicar tècniques d'improvisació i composició que li ajudin en la seva labor pedagògica i en la realització de recreacions i adaptacions coreogràfiques o noves creacions i en projectes de índole diversa.

CEP9 Desenvolupar capacitat de reflexió i crítica per a analitzar i valorar les obres de dansa, ja siguin de repertori o de nova creació, atenent als diferents períodes i sota una perspectiva que integri aspectes històrics, artístics i socials entre d'altres.

CEP13 Desenvolupar la capacitat per elaborar, seleccionar, utilitzar i avaluar materials i recursos didàctics, en funció del context (social, educatiu, terapèutic, històric, tecnològic) en el qual ocupi la seva tasca.

CEP18 Saber reflexionar sobre la pròpia praxis per a innovar i millorar la labor docent i educadora, integrant els conceptes teòrics i la repercussió d'aquests sobre la pràctica professional. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu.

Altres competències de l'assignatura

- Adquirir eines bàsiques i necessàries per entendre les diferents maneres d'ensenyar un nivell bàsic d'improvisació i composició a diferents grups segons experiència i grup d'edat.
- Poder detectar les habilitats i mancances compositives i les eines per a la improvisació dels futurs alumnes, i saber donar "feedback" i oferir recursos.
- Aprendre a observar i detectar les problemàtiques diverses i dificultats dels futurs alumnes en aquest àmbit.
- Reconèixer i comprendre el treball col·lectiu en les propostes de treball compartides dins de l'aula.
- Fomentar el procés creatiu personal i de grup.
- Adquirir independència, autonomia i responsabilitat vers el propi aprenentatge i el desenvolupament de les seves habilitats.
- Tenir coneixement de diferents metodologies creades per altres artistes i pedagogs, així com conèixer aspectes i eines a tenir en compte alhora d'ensenyar composició i improvisació.
- Fer, experimentar i analitzar diferents models d'exercicis d'improvisació i composició portant atenció al llenguatge, la relació temps- espai, estructura i limitació.
- Creació d'exercicis per explorar aquests ítems i aproximació a la creació d'una metodologia pròpia.
- Percebre i diferenciar a través de l'observació els punts febles i forts d'una composició /improvisació i poder fer-ne una anàlisi dels elements bàsics.
- Utilitzar la memòria visual, basada en l'anàlisi i la comprensió, per a la interpretació coreogràfica de partitures/estructures d'improvisació i composició instantània.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Coneixements:

C1 Classificació d'exercicis per explorar:

- Qualitats de moviment
- Dinàmiques (Processos d'interacció amb els intèrprets)
- Associacions
- Escolta i observació
- Capacitat de decisió instantània
- Composició en l'espai-temps
- Desenvolupament d'un tema

C2 Anàlisi del contingut didàctic dels exercicis de classe.

C3 Utilització de la veu per acompanyar els exercicis

C4 Anàlisi del vocabulari i de l'imaginari adient utilitzat en els exercicis de classe

C5 Anàlisi de la utilització de la música com a entorn sonor motivador i propici per a desenvolupar cada exercici

Habilitats, procediments o destreses:

H1 Utilització adequada del vocabulari i la nomenclatura per a la didàctica de la improvisació- composició nivell 1.

H2 Aplicació d'exercicis bàsics i formes compositives bàsiques utilitzades en dansa en els exercicis d'improvisació i composició.

H3 Comunicar-se correctament a la classe al comunicar les propostes i exercicis.

H4 Escolta, identificació i creativitat a l'hora de desenvolupar els exercicis, estructures i partitures d'improvisació i composició.

Actituds:

A1 Tenir una actitud de respecte vers els altres en el treball de l'aula.

A2 Esforç en la superació de dificultats.

A3 Acceptació i respecte vers la diversitat de propostes i d'opinions.

A4 Mostrar una actitud oberta i desenvolupar amb qualitat, rigor i fonament els exercicis.

- A5 Participació activa a classe.
- A6 Participació activa en les tasques de treball personal.
- A7 Demostració d'interès i curiositat pel coneixement de la matèria.
- A8 Mostrar interès en la recerca de materials i exercicis
- A9 Mantenir una actitud crítica en el treball propi i dels altres com a eina de desenvolupament personal.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI)

Llegir el cos en l'espai i el temps

- Observar el potencial de l'espai, i el potencial d'un cos que habita (plans, nivells de profunditats, resinificació de la forma i el gest en funció de l'espai que ocupa, etc...)
- Observar la temporalitat de l'acció (ritme, repetició, velocitat, rebobinat, etc.)
- Introduir la idea de trajectòria a l'espai i de duració, així com la idea d'inici, trajectòria i fi.
- Treballar la idea de seqüencialitat.
- Introduir el concepte de limitació com aspecte essencial en tota composició i improvisació.

Connectivitat (interna -externa) espai intern i extern; Textures i qualitats de moviment

Musicalitat

- Treball de ritme en relació a la música, a l'acció en ella mateixa, i a la relació amb els altres.
- Entendre l'ús del silenci en l'acció per tal de generar musicalitat.
- L'acció individual en relació a l'acció grupal i la composició rítmica col·lectiva.

Les imatges com a consigna d'improvisació

- Treballar el cos com a filtre d'imatges, encoratjant el treball de la imaginació.
- Utilització de les imatges com a medi per modificar patrons establerts a nivell neuromusculars (ideokinesis).
- Relació del cos amb l'espai a través de la imatge.

Estructures, bases i models per a la improvisació i composició

- Exploració de la interrelació entre cos, espai –temps i música dins les estructures temporals de composició
- Exploració de diferents models per a produir relacions col·lectives (Passing through, Flocking, Composició per repetició, etc.)

Partitures d'improvisació

- Com generar estructures flexibles que ens permetin improvisar en grup.
- Generar partitures a partir de diferents punts de partida: el so, el cos, la imatge, la limitació, etc.

Metodologies de composició i improvisació

- Estudi, anàlisi i pràctica de diferents models de metodologies per la composició i la improvisació (*86 Aspects of Composition*, Mike Vargas; *Funktionen*, Thomas Lehmen; *Pandora*, Aimar Pérez Galí; *Terpsichore's Deck*, Eliza Larson; *Susana*, Clara Tena, Mar Medina i Aimar Pérez Galí).
- Plantejament d'una proposta de metodologia pròpia.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

Treball presencial a l'aula:

- Exposició teòrica per part del professor del tema a tractar amb exemples pràctics. Anàlisi i reflexió mitjançant el debat amb els alumnes dels diferents aspectes tractats a la sessió de classe.
- Recerca i anàlisi col·lectiva de les diferents metodologies
- Posada en pràctica de les idees, metodologies, conceptes proposats a l'aula per tal d'entendre des de la pràctica el que cada proposta planteja.
- Es demanaran exercicis pràctics per a la següent sessió sobre determinats continguts prèviament treballats.

Treball autònom alumne:

- Creació i exposició d'exercicis en relació amb els temes que es tractaran per petició del professor. Treball escrit del procés personal i aprenentatge amb reflexió final de l'assignatura.
- Creació d'un inici de proposta metodològica pròpia.

Avaluació:

Per avaluar cal valorar les aptituds i el progrés, juntament amb la capacitat per a la integració dels continguts conceptuals i tenir capacitat per crear estratègies noves en l'ensenyament de la improvisació-composició i procurar que els alumnes coneguin i siguin conscients del seu nivell.

En l'avaluació es tindrà en compte:

- L'actitud de l'alumne davant la matèria.
- La seva integració i participació en el grup classe.
- La predisposició natural per a comprendre, interpretar i relacionar la matèria.
- L'assoliment pràctic de cada un dels aprenentatges.
- El procés en l'aprenentatge.
- El grau de sensibilitat i de creativitat per a proposar i valorar les altres propostes i exercicis dels companys de classe i donar-los un "feedback" útil i entenedor
- La presentació dels treballs sol·licitats pel professor.

Criteris d'avaluació:

- Comprensió de l'objectiu dels exercicis.
- Creativitat, originalitat i coherència en l'enfocament i propostes per desenvolupar els exercicis a classe.
- Adequació dels exercicis.
- Aplicació de continguts.
- Execució dels exercicis proposats.

Ponderació:

L'assignatura és presencial, per tant, es tindrà en compte l'assistència a classe, les actituds i el compliment en la realització dels exercicis i/o treballs proposats pel professor/a durant el curs. L'assistència mínima serà del 90%. Amb el 10% de faltes d'assistència a aquesta assignatura el professor té la facultat de suspendre automàticament l'alumne.

- 15% actitud envers les diferents propostes i treball autònom setmanal.
- 50% evolució i progrés personal de l'alumne i assoliment dels continguts teòrics i pràctics.
- 15% capacitat d'expressió oral i capacitat d'expressió escrita.
- 20% presentació final de la proposta de metodologia personal.

En acabar el curs es presentarà un treball de reflexió final i una proposta de metodologia personal adreçada a un col·lectiu d'edat i experiència determinat. L'assignatura no serà avaluable sense l'entrega del treball final.

Avaluació única:

La modalitat d'avaluació única es podrà establir en casos excepcionals que, un cop feta la matrícula, justifiquin documentalment una causa imprevista i sobrevinguda de força major que impedeixi l'assistència regular a l'assignatura i en casos de canvi o solapament horari provocats per l'escola amb posterioritat al període de matriculació. Es pot consultar el detall d'aquesta modalitat a la Guia de l'estudiant del CSD.

Assistència:

L'assistència mínima per aprovar l'assignatura és del 70%-80% segons el criteri del docent. Només es consideraran faltes justificades les absències per activitats acadèmiques aprovades per l'escola. Es poden consultar més detalls sobre l'assistència a la Guia de l'estudiant del CSD.

BIBLIOGRAFIA, FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ:

Optativa:

A choreographer's hand book, Jonathan Burrows, Routledge, New York, 2010

Composing while dancing. An improviser's companion, Melinda Buckwalter, The University of Wisconsin Press, Wisconsin, 2010

I want to be ready. Improvised Dance as a Practice of Freedom, Danielle Goldman, The University of Michigan Press, 2010

Lo singular. Asymmetrical-Motion, Lucas Condoró, Continta Me Tienes, Madrid, 2017

Material for the Spine, Steve Paxton, Contredanse,

Terpsichore's Deck, Eliza Larson, Contact Quarterly, 2017

Susana, Clara Tena, Mar Medina, Aimar Pérez Galí, www.susana.club

86 Aspects of Composition. A tool for open-ended creative research, Mike Vargas, Contact Quarterly, 2003

Altres:

La poética del espacio, Gaston Bachelard, Fondo de Cultura Económica, México, 2012

Especies de espacios, Georges Perec, Montesinos, 2007

La danza del futuro, Jaime Conde-Salazar, Continta Me Tienes, Madrid 2018

Viewpoints, Anne Bogart, Smith and Kraus Book, Lyme, NH, 1995